

EKSTRA! EKSTRA!

LIETUVOJE SUSIDEGINO PROTESTUODAMAS DAR VIENAS JAUNUOLIS

MASKVA. UŽSIENIO ŽURNALISTAMS MASKVOJE PATELEFONAVO IŠ LIETUVOS, KAD PRIEŠ VIENUOLIKA DIENŲ VARĖNOJE SUSIDEGINO DAR VIENAS JAUNUOLIS, PROTESTUODAMAS PRIEŠ BOLŠEVIKUS, PERSEKIOJANČIUS TIKINČIUOSIUS, PRIEŠ ŠIMTUS SUIMTŲJŲ DRAUGŲ PO KAUNO MAIŠTAVIMŲ, TEBELAIKOMŲ KALĖJIME IR ŽIAURIUS TARDYMUS.

~~~~~

KOL KAS DAR NEŽINOMAS SUSIDEGINUSIOJO NEI VARDAS, NEI PAVARDĖ. TIKIMASI ARTIMIAUSIU LAIKU SUŽINOTI.

~~~~~

Varėna yra apie 80 kilometru į Pietus nuo Vilniaus. Miestelis turįs dabar apie 4000 gyventojų. Pasiukojęs jaunuolis užsilipęs ant keturių aukštų namo stogo, apsipykęs gazolinu, išibrėžęs degtuką ir, liepsnodamas, šokęs gatvėm, ar aikštėm. Jis miręs tik po keturių dienų. Ta žinia greit pasiekusi Vilnių, Kauną ir visą Lietuvą, nors laikraščiai nė žodelio apie tai neparasę.

~~~~~

DAR APIE GEGUŽĖS 18-19 DIENOMIS KAUNE BUVUSIAS RIAUŠES.

TELEFONU IŠ VILNIAUS MAKŠVOJE GAUTA TOKIŲ PAPILDOMŲ ŽINIŲ APIE KAUNE BUVUSIUS NERAMUMUS.

Neramumai prasidėjo prieš pat Amerikos prezidentui Niksonui atvykstant Maskvon. Jie buvę tautinio pobūdžio. Dauguma demonstrantų buvęs jaunimas tarp 16-24 metų amžiaus. Jų tarpe ir medicinos bei technikos fakultetų studentai. Jaunimas pasipykęs į gatves šaukdamas: „LAISVĖS, LAISVĖS! LIETUVAI LAISVĖS, LAISVĖS JAUNIMUI!“ Kai pačių lietuvių policija puolė demonstrantus vaikyti, jaunimas pradėjo šaukti — IŠDAVIKAI, IŠDAVIKAI, ir mėtyt akmenis bei pagalius.

Geg. 19 d. pasirodė iš Rusijos gilumos greit iššaukta kariuomenė. Ji maištaujančiu įveikė. Buvę areštuota apie 300 jaunuolių. Paleista po tardymų, kaip ne patys svarbiausi maištininkai, bet kalėjime likę dar poras simtų. Aišku, tie yra bolševikiškai žiauriai tardomi, bus griežtai nubausti.

~~~~~

Jei Lietuvos jaunimas, ir studentai ir dar bininkai nebeištverė ir kaip vulkanas prasisiverzė protestuoti prieš bolševikiškus persekiojimus, ir priespaudą, tai turi ten būt

MŪSU
LIETUVA

Nr 24/1246/ XXIV.1972.VI.15.

NOSSA LITUANIA

Caixa postal 4421
01000 São Paulo, E. S. P.

Director responsável
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO.
Redator: JONAS KIDYKAS
Adm.: JONAS BRUŽIKAS

Metinė prenumerata: 25.00 Kr.
Vienas numeris: 0,50 cts

PROTESTUOKIM IR MELSKIMĖS !!!

Ši sekmadienį visi eikim į IBIRAPUERĄ melstis
už ROMANĄ KALANTĄ ir VARENOS naują auką !

Po Romo Kalantos susideginimo

Kaune buvo panašų į sukilimą

Vokiečių laikraštis sako, kad Lietuva nerusiškų
tautų judėjimo priešaky

Berlynas. — Vakarų Berlyno dienraštyje "Der Tagespiegel" (V.24) ilgesnį straipsnį parašė žinomas rytų Europos ekspertas Alexander Korab (nuolatinis šveicarų Neue Zuercher Zeitung bendradarbis). Straipsny rašo:

"Tik kelias dienas prieš prezidento Nixono vizitą Sovietų Sąjungoje Lietuva tapo tragiško tautinio sukilimo scena... Nors žinios iš Kauno, dėl stiprios izoliacijos, nėra pilnos, tačiau kas žinoma iš įvairių grupių šaltinių, to užtenka pasakyti, kad tokio masto ir intensyvumo neramumų Sovietų Sąjungoje dar nėra buvę....

Kauno milicijai matomai nepavyko išsklaidyti protesto demonstracijų, nes neramumai sekančią dieną, V. 19 buvo panašūs į tikrą tautinį sukilimą. Šiuo sukilimu Lietuva atsistoja Sąjungos nerusiškų tautų emancipacinio judėjimo priešakyje. Visas Pabaltijys jau ilgesnį laiką tapo aštrios kovos už tautinę laisvę bei apsisprendimą centru, nors apie šią kovą mažai žinių patenka užsienin. Šiam judėjimui vadovauja Lietuva ir Estija. Latvijoje padė-

tis mažiau dramatiška, nors ir ten yra didelės įtampos, bet rusų skaičius čia didesnis.

Kad riaušės prasidėjo Kaune, o ne Vilniuje, ne atsitiktinai, nes lietuviai Kaune sudaro kompaktinę daugumą, gi rusai tik mažumą. Kitaip Vilniuje, kur lietuviai sudaro mažiau pusės gyventojų, o rusai daugumą. Vilniuje eina įtempta kova institucijose, mokslineose institutuose ir švietimo įstaigose. Čia toną duoda lietuviai intelektualai. Jie kovoja dėl kalbinės bei kultūrinės lygybės ir legaliom priemonėm ginasi nuo rusifikacijos.

Per riaušes Kaune pasireiškė nauji elementai, kurie kalba apie kokybinius pasikeitimus nacionalinėje kovoje. Inicijatyva čia ėjo jau ne iš intelektualinių sluoksnių, bet iš jaunųjų darbininkų. Naujas dalykas, be abejo, demonstracijų masiškumas. Nauja ir tai, kad nacionalinis judėjimas pastaruoju metu tiek išplito, kad pritraukė ir tuos sluoksnius, kurie anksčiau buvo gerokai pasyvūs." Taip rašė "Der Tagespiegel".

Lietuvių jaunimo demonstracijos Clevelande

CLEVELAND, OHIO. — Lietuvių Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę iniciatyva, patyrus apie vieno jaunuolio susideginimą, jaunimas pirmasis telefonais suorganizavo gegužės 22 d., pirmadienį, 12 val. demonstracijas miesto centre. Televizijos kanalų atstovai jau laukė demonstrantų. Susirinko nemažas būrys jaunimo, jaunų motinų su vaikais ir dalino gatvėje lapelius, aiškinančius praeiviams

demonstracijų tikslą ir apie persekiojimus okupuotoje Lietuvoje. Vienoje vietoje buvo viešai sudegintas Brežnevo paveikslas tuo laiku, kai JAV prezidentas nuvyko į Maskvą. Vakare televizija parodė demonstracijas žiniose, vietos dienraštis "Plain Dealer" įsidėjo nuotrauką. Tas dienraštis gegužės 25 d. įsidėjo lietuviams palankų vedamąjį Lietuvos persekiojimo reikalais (pirmą kartą).

"Kauno Tiesa" įžeidžia Lietuvos jaunimą

KAUNAS. — Jau esame rašę, kad Kauno Tiesa Romą Kalantą (ne Talantą, kaip perdavė visi užsienio korespondentai) pavadino išprotėjusiu, o gražų jį lietuviškį, patriotiškai nusiteikusį jaunimą išvadino chuliganais ir kitais bauriais vardais. Tai didelis įžeidimas okupuotos Lietuvos jaunimo, bet kartu kykla klausimas, jei komunizmas visą laiką skelbia, kad pas juos nėra viso to supuvimo, koks pastebimas vakaruose, tai iš kur galėjo atsirasti tiek "chuliganų", kad jiems sutvarkyti neužteko visos Kauno ir apylinkių milicijos? Tik labai neprotingas gali tokiais negudriais aiškinimais patikėti.

Kitas dalykas: ta pati Kauno Tiesa jau pasiskubino surinkti atsiliepinimus apie susideginusį Kalantą, norėdama įrodyti, kad jis sirgo psichiškai, atspausdino net ir tariamą jo tėvų pareiškimą. Kas žino visą nesiskaitymo su priemonėmis melu pagrįstą bolševikinę sistemą, tokiu pareiškimu negali tikėti. Ne paslaptis, kad asmenys pirma pamato savo pareiškimą spaudoje, nustemba ir nori užginčyti, o jiems iš redakcijos atsakoma: "Tau pačiam būs geriau, kad tavo vardu yra parašyta taip, o ne kitaip. Tylėk".

JAUTRUSIS LIETUVIŲ JAUNIMAS AMERIKOJE JAU ATSLIEPĖ. JIS IŠEJO Į MIESTŲ GATVES IR AIKSTES PROTESTUOTI PRIEŠ ŽIAURŲ OKUPANTŲ VIESAI PAREIKST KAD JIS UZJAUCIA IR REMIA SAVO BROLIŲ KOVĄ PRIEŠ SMURTA LIETUVOJE. Ten prie jaunimo dedasi, aišku ir vyresnioji karta. Neprisideda, o danti griežia tik tie musu suklaidintieji broliai lietuviai, kuriems Marksas, Leninas, Stalinas ir Brežnevas yra brangesni už savo tėvą ir motiną. Kur stovite jūs Ka jūs palaikote.

Siųskit savo protestus Sov. Rusijos ambasadoriui. Trumpai, aiškiai pasakykit, kad protestuojate prieš rusų okupaciją Lietuvoje, reikalaujate jai laisvės ir solidarizuojat su Lietuvos protestuojančiu jaunimu. Ambasados adresas:

AMBAIXADA DA USSR
BRASILIA, DISTRITO FEDERAL.

J I E T U R I D R A -
S O S S T O T A K I S I A K I P R I E
Š U I , N E T Į K A L E J I M U S E I
T I . A R M E S T U R E S I M B R A
S O S J U O S N O R S L A I Č K U U Ž
T A T I

Lietuvos jaunimas pirmą kartą parodė savo tautos meilę, kai stojo su vanoriais kovot už tėvų nės nepriklausomybę.

Antrą kartą paskutinio karo pradžioje sukūlė prieš okupantą bolševiką.

Trečią kartą Lietuvos jaunimas stojo į partizanų ir per keletą metų pats vienas kovoju su simtus kartų skaitlingesniu ir galingesniu priešū. Ir kai tas priešas manė nugalėjęs, kai jis galvojo laimėjęs Lietuvos jaunąją kartą, pats ją savo mokyklose kone nuo lopšio auklėdamas, štai TAS JAUNIMAS SUKYLA IR REIKALAUJA LAISVĖS LIETUVAI!

Jis gerai žino, kas jo už toki pasipriešinimą laukia. Atsiranda du drąsuoliai, kurie net su sidegina, parodydami, kad jie nėra mirties nebijo, laisvė jiems už viską brangesnė.

MŪSU LIETUVA

NOSSA LITUANIA

Caixa postal 4421
01000 São Paulo, E.S.P.

Diretor responsavel
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO.

Redator: JONAS KIDYKAS

Adm.: JONAS BRUŽIKAS

9:9

Metinė prenumerata: 25,00 Kr.

Vienas numeris: 0,50 cts

NR 24 /1246/ XXIV.1972 M. BIRŽELIO-JUNHO 15 D. R. JUATINDIBA, 20, 03124 SAO PAULO, ESP. TEL. 273-03-38

PASAULYJE

Š. AMERIKA. Rapid City, South Dakota. Iš praėjusio penktadienio į šeštadienį čia išautė tokia baisi lietaus audra, kad užmušė virš 200 žmonių, potvyniai yra nunešę ir iki šiol nerandama 1500 žmonių, apie 3000 liko be pastogės, o nuostoliu pridaryta virš 100 milijonų dolerių. Tokia audra bebuvus čia prieš šimta metų.

AFRIKA. Libijos prez. generolas KADAFI šaukia visam pasauliui, kad jis remis pinigais ir ginklais visus revoliucionierius, kur tik bekovotu su imperialistais: ir airius prieš anglus, ir tupamarus ir palestiniecius. Ir tokio pestuko, pasaulio tvarkos ardytojo niekas negali suvaldyti.

KUBA kitas gaidukas raudonasis diktatorius Fidel Castro suorganizavo rusams bolševikams didžiausia pasaulyje šnipu ir agitatoriu tinkla. Ir jis jis viešai kakeriuoja, kad rėmė ir toliau remis visus Pietų Amerikos revoliucionierius. Jo irgi niekas nedris ta suvaldyti.

VIETNAMAS Virs poros mėnesių Š. Vietnamo komunistams gerai sekėsi kovoti su Pietu Vietnamu. Užėmė didelius žemės plotus, kaikiurius didžiuosius miestus ir buvo visai arti prie sostinės Saigono

ATŠIPO DANTYS. Bet kai amerikiečiai minomis uzblokavo visus juostus ir pradėjo smarkiai bombomis apmėtyti Š. Vietnamo fabrikus, geležinkelius, tiltus, ginklus ir šaudmenu sandėlius, tai komunistams pradejo nebesisekti. Jau ismuše juos is An Lok ir triju kitu didesniu vietoviu. Kone visu komunistai pradejo trauktis.

JAU NORI DERETIS. S. Vietnamo delegatai taikos deryboms Paryžiuje jau kartkartemis praso amerikiecius atnaujinti nutrauktas derybas, kurios tesiasi jau 2 metus be jokiu rimtu vaisiu. Amerikiečiai atsako pradesia deretis ta, kai komunistai atsitrauks i

i savo teritorija, už nukareivintos zonos.

CILE Alendės prezidento partijos smarkiai prakišo rinkimus i darbininku sąjungų centro valdybą. Firmą kart to centro istorijoje pirmininko vietą laimėjo krikščionių demokratų partijos kandidatas. Bet to niekaip negali suvirskinti komunistai, iki šios metu metais sedėję toje kėdėje ir delsia paskelbti rinkimų davinis bei užleisti vietą laimėjusiam. Reikia, neva, iš naujo peršaičiuoti visus balsus. O tai gali užtrukti porą savaicių gal ir ilgiau. Tuo tarpu, žinoma, galima daug ka padaryt balsams pakeisti. Šitaip komunistai skaitosi net su daugumos žmonių balsais, kai tie balsai yra jiems ne palankūs.

VATIKANAS. Kaikuriuose kataliku krastuose atsirado dvasiskiu, profesoriu tarpe vyru, izuliai puolanciu ir popieziu ir visa Baznyčios hierarkine santvarka. Šaukia: reikia viska sudemokratint.

Šv. Tėvas praėjusį sekmadienį pasake susirinkusiai miniai:

"Bažnyčia negali išsižadėti hierarkinio valdymosi būdo, kuri paliko jai pats Išganytojas... Bažnyčia yra Dievo tauta, Mistinis Kristaus Kūnas, regimas ir patvarus pastatas, pastatytas paties Kristaus ir Sv. Dvasios. Mes negalim kaitaliot jos santvarkos kaip kokios paprastos organizacijos"

BRAZILIJA. Brazilijos pietineje dalyje buvo gausūs lietūs ir pakenkė pasėliams.

"DIDŽIAUSIA ŽVAIGŽDĖ TAI KRISTUS Tokiu pavadinimu viename S. Paulo teatre vaidinamas neva Kristaus gyvenimas. Apie ta vaidinima kardinolas Scherer pasakė: "Nesiimu spręsti to veikalo autorių intencijų. Bet veikalas, atrodo, nužemina Kristų, griauja žiūrovų religinius įsitikinimus".

Kardinolas primena dabartinio jaunimo nerimą, nepasitenkinimą, maištavimus. Ir štai laikas pasišaukia vieton tikrojo Kristaus

pastatyti savo pačiu prasimanyta Toliau kardinolas pastebėjo, jog daugelis jaunųjų ir vyresniųjų, neregėdami, kodėl reikia gyventi, bando savo tušbūmą patenkinti pinigais, lelavimais, lytiniu palaidumu, narkotikais ir kitais prasimanymais, kaip ir tuo teatro Kristumi, kurs nėra tikrasis Kristus".

Š. AMERIKOJE MIRE DU LIETUVIAI
K U N I G A I

T. Bružikas praneša: "Nuvykęs i Bostoną radau mirusį man labai brangų ir mielą kunigą a.a. FELIKSĄ NORBUTĄ. Palaidojom gegužės mėn 31 dieną.

DAYTON, OHIO lietuvių parapijoj mirė nuo vėžio a.a.

KUN. T I T A S N A R B U T A S

Šis kunigas buvo tik 59 metu, labai veiklus, bemirstančią parapija atgaivinęs, pastatęs i kojas Kas užims jų vietas lietuviams katalikams aptarnauti?

Kadangi vis trukome vietas, tai aprašymus T. Bruziko iškilmiu teir trumpinti ir kaiką atidėti. To dėl čia papildomai pridedamė:

AGUA RASA apylinkės lietuviiai per mieląją p. Burbienę sudejo virš dvijų šimtų kruzeirų ir dar nupirko gražią praktišką dovaną

Per "Aušros" chorą aukojo, be pirmiau isvardytų asmenų: Jonas Silickas 25, Petras Makuška 25, Anastazija Kavoliene 30 ir Jonas Tatarūnas 30.kr. Visiems aukotojams nuoširdus Jubilato ačiū

DĖMESIO! DĖMESIO! DĖMESIO!!!

Ši sekmadienį 10 valandą, lietuvių, latvių ir estų pamaldos, IBIRAPUERA parko mauzoliejuje. Daugiau apie tai 3 puslapyje.

PAVERGTOJ

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

Nixonas Lietuvos

reikalą žino

MASKVOS KONTROLEJE

Siame skyriuje balandžio 13 d. esame rašę apie Lietuvos Mokslų Akademijos papildymą trim tikraisiais nariais ir dešimčia narių korespondentų. Tikrųjų narių skaičius pakilo iki 19, narių korespondentų — iki 25. Iš oficialių pranešimų atrodo, kad Lietuvos Mokslų Akademija pati nustato akademikų skaičių, pati susiranda kandidatus, bent jau šiuos reikalus tvarko be Maskvos kontrolės. Šias išvadas sugriovė „Komjaunimo Tiesos“ balandžio 22 d. laidoj paskelbtas A. Jurkšto pasikalbėjimas su Lietuvos Mokslų Akademijos mokslinio organizacinio skyriaus viršininku Jonu Samaičiu. Pasirodo, Lietuvos Mokslų Akademijos narių skaičių prižiūri, kandidatų tvirtina ar net ir parenka Sovietų Sąjungos Mokslų Akademija. J. Samaitis, paklaustas, kaip renkami nariai į Lietuvos Mokslų Akademiją, „Komjaunimo Tiesos“ skaitytojams pasakoja: „LTSR Mokslų akademija prašo TSRS Mokslų akademijos sutikimo skirti reikalingą vietų skaičių tikriesiems nariams ir nariams korespondentams pagal atskiras mokslo šakas. Sąjunginė akademija apsvaisto šį klausimą prieš respublikos mokslininkų sesiją ir pareikalauja pateikti galimas kandidatūras. Po to šios akademijos prezidiumas priima atitinkamą nutarimą, kuriuo sutinka su mūsų pasiūlymais. „Tiesos“ laikraštįje paskelbiame, kad atidaromos vakuojančios vietos tikriesiems nariams ir nariams korespondentams užimti. Respublikos mokslo įstaigos pasiūlo savo kandidatus. Tuomet LTSR Mokslų akademija vel kreipiasi į TSRS Mokslo akademiją ir gauna rekomendacijas — si arba sutinka su tomis kandidatūromis, arba pasiūlo kitas. Po to LTSR Mokslų akademijos mokslo skyriuose (jų yra trys — fizikos, technikos, chemijos ir biologijos bei visuomeninių mokslų) šie kandidatai yra renkami slapto balsavimu. Taip pat slapto balsavimu galutinai jie yra išrenkami respublikos Mokslų akademijos visuotinio susirinkimo ataskaitinėje rinkiminėje sesijoje...“ Galutiniam rezultate Lietuvos Mokslų Akademijai tepalikama teisė Maskvai priimtinus kandidatus patvirtinti slapto balsavimu. J. Samaitis nutylėjo esminį dalyką — kandidatų skaičių. Jeigu jų būna tik tiek, kiek reikia išrinkti narių, tai ir tas slaptas balsavimas tada neturi reikšmės.

Šventė užbaigta trunkiu „Suktiniu“. Jos vadovais buvo K. Motuza ir R. Tamutis. Šiemetinis kauniečių tradicinis renginys oficialiai turėjo būti skirtas Sovietų Sąjungos penkiadešimtmečiui. Jo dalyviai padėjo pavasarinių gėlių puokštes prie Lenino paminklo, muzėjaus bokšte tarpais skambinant revoliucines sovietų melodijas.

MOKYKLOS SUKAKTIS

Balandžio 22 d. 50 metų sukaktį paminėjo 1922 m. Klaipėdoje įsteigta K. Donelaičio vidurinė mokykla, ilgus metus buvusi Mažosios Lietuvos kultūros ir mokslo centru. Brandos atestatus čia gavo daugiau kaip 1.200 vaikinių ir merginų. „Komjaunimo Tiesa“ jubilėjaus proga skaitytojams primena kelis žymiuosius šios mokyklos auklėtinius — rašytoją L. Janušytę, kompoz. E. Balsį, sportininką V. Saunorį, Lietuvos styginio kvarteto smuikininkę K. Kalinauskaitę-Fledžinskienę, dail. L. Rimeikį, dirigenta A. Kalinauską. Sukaktuvinėje iškilnėje dalyvavo nemažas būrys buvusių mokinių ir mokytojų.

KULTŪROS VEIKEJAS?

Vilniaus revoliucijos muzėjuje balandžio 10 d. buvo pagerbtas atsargos gen. mjr. Vladas Karvelis, karinę karjerą pradėjęs nepriklausomos Lietuvos karo mokyklos absolventu 1919 m. ir ją užbaigęs sovietų Raudonosios Armijos 29-tojo šaulių teritorinio lietuviško korpuso 184-tosios divizijos vadu. Amžiaus 70 metų sukakties proga jį sveikino buvęs politrukas ir vilniškės KGB viršininkas, dabar teisingumo „ministeriu“ vadinamas A. Randakevičius, komisaras gen. mjr. P. Petronis, atsargos karininkai — gen. mjr. A. Urbšas, plk. V. Lunia ir kt. Vilniškės aukščiausiosios tarybos prezidiumas V. Karveliui suteikė Lietuvos „nuspilnusio kultūros veikėjo“ vardą. Vienintelis V. Karvelio susidūrimas su kultūra, atrodo, yra jo vis dar einamos kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais komiteto pirmininko pareigos.

ATEISTINĖ PARODA

„Komjaunimo Tiesos“ 78 nr. pranešama, kad Mažeikių kraštotyros muzėjuje pirmą kartą Lietuvoje atidaryta kilnojamoji ateistinė paroda „Ko moko biblija“, paruošta Vilniuje veikiančio ateizmo muzėjaus. Jos eksponatai — ant aliuminiais plokštelių perkelti prancūzų XIX š. dail. Gustave Dore 24 Biblijos vaizdai su ateistiniais komentarais, kurie padeda „geriau suvokti šventraščio epizodą, jo mitologinį turinį“. Paroda bus pervežta į Skuodą, Sedą, Plungę bei kitus šiaurinės Lietuvos miestus. Tokia pirmoji kilnojama paroda liudija ateistinės propagandos suintensyvimą.

LIETUVOJ

KAUNIEČIŲ ŠVENTĖ

Balandžio 22 d. Kauno sporto halėje buvo surengta XXII tautinių šokių šventė, kurioje dalyvavo apie 1.000 kauniečių šokėjų iš miesto mokyklų, įmonių, „Žilvičio“, „Suktinio“ ir „Rasos“ grupių. Šventės programoje buvo lietuvių tautiniai šokiai bei žaidimai, kitų tautų šokiai. Ypač dėmesio susilaukė pirmą kartą atlikti šokiai, kuriuos sukūrė kauniečių choreografai ir kompozitoriai.

NIUJORKO ROBERT SPELLER AND SONS leidykla 2.000 egz. tiražu išleis VLIKo paruoštus Sovietų Sąjungos ir Trečiojo Reicho agresijos dokumentus, dėl kurios ir šandien kenčia ne tik Lietuva, bet ir R. Europa. Už dokumentų rinkinio išleidimą Tautos Fondas leidyklai turės sumokėti \$10.000.

ALTos PRANESIMU, JAV kongreso atstovų rūmų narys P. W. Rodino, Jr., į „Congressional Record“ darbų leidinį įrašė Čikagos demonstracijoj priimtą peticiją su atitinkamu pareiškimu. Demonstracija buvo surengta ryšium su Lietuvos tikinčiųjų laišku Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimui.

PREL. J. KUČINGIS klebonavimo Los Angeles Sv. Kazimiero parapijoje sidabrinę sukaktį paminėjo iškilmingomis pamaldomis. Sukaktuvininkas Mišias koncelebravo su kun. K. Bučmiu, OFM, ir kun. S. Kulbiu, SJ. Išpūdingą pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas, o trumpą sveikinimo žodį tarė Los Angeles arkivysk. T. Manning ir vysk. V. Brizgys. Mišių metu giedojo kompoz. Br. Budriūno vadovaujamas parapijos choras su solistais B. Dabšiene ir R. Dabšiu. Parapijos komitetas norėjo surengti iškilmingą pokylį, bet sukaktuvininkui nesutikus, teko pasitenkinti priėmimu parapijos salėje. Pasveikinti klebono prel. J. Kučingio susirinko beveik tūkstantis žmonių. Daug sveikinimų buvo gauta raštu. Iš jų minėtini — kardinolo A. Samore, vysk. A. Deksnio, vysk. C. A. Salatkos, daugelio kitų vyskupų bei kunigu, organizacijų vadovų. Gautas dovanas prel. J. Kučingis planuoja panaudoti labdarystei ir lietuviškų įstaigų paramai.

WASHINGTON, D.C. — Gegužės 17 d. dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, lydimas dr. J. Genio, lankėsi Valstybės departamente ir įteikė memorandumo, pridėto prie peticijų, kopiją. Valstybės departamento pareigūnai užtikrino, kad jo politika Pabaltijo valstybių atžvilgiu nėra pasikeitusi ir kad prezidentas vizito Maskvoje metu laikysis tos pačios politinės krypties. Vėliau pasimatė su sen. Ch. Percy, kuris pridėjo savo rekomendacijos raštą prezidentui.

Po pietų jie buvo priimti prezidentūroje, kur įteikė prezidento R. Nixono asistentui Harry Dent peticiją su 75.000 parašų. Peticija įrišta trijuose didžiuoliuose tomuose. Prezidento asistentas taip pat užtikrino, kad prezidentas, dar prieš išvykdamas Maskvon, perskaitys memorandumą ir susipažins su lietuvių reikalais. Harry Dent pabrėžė, kad prezidento nusistatymas prieš komunizmą nėra pasikeitęs ir kad jis laikosi principo, jog Amerika turi remti pavergtų tautų reikalus, kol tos tautos pačios galės laisvai apsispręsti.

Štai kita dalis S. Paulo lietuvių jaunimėlio, kurs labai uoliai jau antrus metus lankė šokių ir lietuvių kalbos pamokas, kad tik geriau pasiruoštų dalyvauti Jaunimo Kongrese ir Tautinių Šokių šventėje. Trūksta nuotraukoje dar keleto kitų ir šokių mokytojo Jono Lukoševičiaus. Reikia tikėtis, kad

tas jaunimėlis grįš iš Kongreso ir štoklos ir šokių šventės dar laimė užsidegęs ir toliau gražiai darbuotis mūsų kolonijoje lietuviškam menui palaikyti. Jau galim sakyti ir gėrėtis, jog S. Paulis vel turi stiprų tautinių šokių šokėjų būrį. Trūksta dar vieno labai svarbaus dalyko. O tai yra jaunimo choro. Prieš gerus metus buvo tik svajonė manyti, kad dar galim turėti stiprų tautinių šokių vieneta. Ta svajonė dabar yra tikras dalykas. Nejaugi negalim svajoti, kad dar bus ir jaunimo choras tikras dalykas?

Emilija Čekienė

BIRŽELIO MĖNUO
IR MES

Birželio mėnuo savo lemtingais lietuvių tautai įvykiais liko istoriniu ir mūsų kartai, gyviems tų įvykių liudininkams, neišdildomu iš atminties. Todėl gausesnės lietuvių kolonijos kasmet stengiasi paminėti tuos liudnuosius įvykius, nes jie yra palietę visos tautos žmones. Tai atsitiko per keletą metų vis tą patį birželio mėnesį: pirmoji bolševikų okupacija, po metų masinis lietuvių trėmimas vergų darbams, po to partizaninis tautos sukilimas atstatant Lietuvos nepriklausomybę, vėliau nauja raudonųjų okupacijos banga ir mūsų masinis pasitraukimas iš tėvynės.

Tai svarbūs ir reikšmingi tautos įvykiai, kurių, atrodo, neįmanoma pamiršti juos mačiusiems, pergyvenusiems ir visokiais būdais nuo jų nukentėjusiems. Tačiau, iš spaudoj aprašytų, įvairiose lietuvių kolonijose vykusių birželio minėjimų, gaunasi įspudis, kad buvo iniciatorių minėjimams ruošti, kad buvo kalbėtojų... bet klausytojų po šimtuką tose vietose, kur lietuvių gyvenama po keletą dešimčių tūkstančių. Daugumoje bet gi minėjo kartu latviai, estai ir lietuviai ir visų tautybių apie šimtas tesusirinko.

Nors minėjimas susirinkimuos ir nėra pats svarbiausias sukaktims atžymėti būdas, kaip rašo ALDAI 1962 .nr 1, o tik trumpas priminimas patiems sau žinomų dalykų ir reikšmingas tik tiek, kiek jis ką naujo pasako, ar parodo anų įvykių nepergyvenusioms kartoms.

Argi tai nepakankamas pagrindas vyresniems į juos gausiai lankyti, rodant jaunesiems pavyzdį ir net skatinant juos pačius organizuoti tokį minėjimą? Tuo pasitaraujame ne tik vien pavyzdžiu jaunajai kartai, bet ir tampame liudininkais svetimiesiems ir tiems valdžios atstovams kalbėtojams, kurių dėka šie masiniai susirinkimai atkreipia dėmesį didžiosios spaudos ir plačiosios mūsų gyvenamo krašto visuomenės. Juk ne dažnai, tik vieną kartą metuose, rodos, lengvai galėtumėm kiekvienas atsilankyti ir būti savo tautos tragiškų įvykių liudytojais. Deja, taip nėra.

Sunku pasakyti, kodėl tuose minėjimuose kaip tik pasigendama tų didžiųjų mūsų organizacijų vadovų, dažnai scenoje ar spaudoje patrio-

tiškai kalbančių į tą pilką žmogelį, kviesdami remti jo veiklą.

Aišku, yra daug priešasčių dėl kurių neateina. Vienas paklaustas atsakė: visą savaitę žmogus dirbi, prakaituoji, o savaitgalį norisi atvėsti, atsigaivinti papludymy (pajūry). Vieno lietuvių gausiai apgyvento didmiesčio organizacijų daugelis vadovų buvo išvykę į užmiesčio vilą švęst draugo vardadienio ar gimtadienio, kur susirinkę per 50 žmonių, jų tarpe net ne vienas buvęs rezistencijos kovų dalyvis, keletas dabartinių vadų saulėtos dienos medžių pavėsyje nebeprisiminė kartu su jais aną atmintiną birželio kovusių ir žuvusių už tėvynę draugų. O gal jie nenorėjo būti liudininkais protesto prieš bolševikų smurtą, kaip aną birželį jų artimi žmonės troško be vandens, be oro ir netą vieną dieną, bet daugelis jų žuvo ar tebekenčia dabar. Čia norisi jų draugų partizanų žodžiais paklausti:

Kaip gali tylėtikada žemė šaukia,
Akmenys vaitoja tėviškės miške.
Kaip gali šypsotis, užsidėjęs kaukę,
Kada brolių rankos tiesias į tave?
(Iš "Laisvės kovų dainos")

Niekas nedris itikinėti, kad po sunkaus darbo nereikalingas poilsis ir grynas oras. Negalima pamiršti ir draugų gimtadienių. Tačiau tam lieka dar 363 dienos per metus, neskaitant tik Vasario 16 ir birželio įvykių minėjimo. Čia man prisimena A. Maceinos žodžiai, jog prieš mus, išėivius, stovi žiaurus pasirinkimas: arba mes susikursime savą tautinį gyvenimą arba paskėsimė svetimose bangose.

(Iš "Kad ji būtų gyva")

KO MES NEGALIME ?

Prisimindami baisiuosius birželio mėnesio įvykius tėvynėje, tą didžią bolševikinės Rusijos mūsų tautai padaryta skriaudą, tūkstančius žuvusių ir dvasiniai sužalotų brolių ir sesių, visgi mes negalim keikt ir plūsti savo kankintojus. Esame tikintys katalikai, o mūsų Mokytojas V. Jėzus Kristus ir žodžiu ir savo pavyzdžiu liepė melstis net už savo priešus: "Tėve, atleisk jiems, nes jie neišmano, ką daro". Tebūnie tai visų mūsų nuoširdi malda šiomis dienomis.

Bet taip pat mes negalim, neprivalome užmirsti už mūsų tėvynės laisvę skaudžiausiai nukentėjusius brolius ir seses, tiek jau kritusius nuo priešų rankos, tiek dar tebesi-

kankinančius Sovietų Rusijos platybėse ar jos kalėjimuose. Ir jeigu apie pirmuosius krikščionis buvo sakoma, jog "Kankinių kraujas yra naujų krikščionių sėkla", tai mūsų brolių, gal net giminių ir artimų draugų kančios, tinkamai paminišimos, turėtų būti sėklos didesnės tėvynės meilės, didesnio susiklausymo ir vieningos veiklos laisvei iškovoti. Kilnūs ir jautrios širdies žmonės visada užjaučia pavergtus, pavergėjų varginamus skriaudžiamus žmones. Birželio įvykiai yra graži proga papasakoti savo vaikams kaip skaudižiai nukentėjo ir tebekenčia mūsų tauta, kaip mes turim stengtis padėti jai nusimesti okupacijos pančius, mes, lietuviai, pirmoje vietoje, kai net kitataučiai mus užjaučia. Baisiosios birželio dienos gali būti gera proga jaunajai kartai auklėti tautinio susipratimo bei užuojautos dvasioje. Todėl būtinai reikėtų stengtis dalyvauti su savo vaikais paminėjime, kurs bus ateinantį sekmadienį 10 valandą ryto, IBIRAPUERA parke, herojų mauzolejuje. Čia bus ir bendros visų tikėjimų ekumeninės neilgos pamaldos. Čia bus aukojama ir šv. Mišiu auka, čia, pagaliau bus, trumpu aktu ir Dra Deputada Dulce Salles Cunha Braga žodžiu užbaigtos apeigos. Kaip per paskutines savaites visas pasaulis sužinojo apie Romo Kalanto susideginimą ir Kaune įvykusias riaušes, kai patyrė, kaip yra tikintieji persekiojami Lietuvoje ir mus užjaučia, nejaugi mes pasirodytume kitataučiams esą beširdžiai, neužjaučią savo pačių brolių ir sesių, kai tie kitataučiai atėina drauge su mumis minėti ir melstis. Ibirapueros autobusas priveža prie pat to paminklo, kur bus pamaldos. Autobusas gaunamas Ave/Anhangabaú, perėjus pėkščiųjų tiltelį (passa rela) ties "Light" pastatu. Tat visi į Ibirapuerą ateinantį sekmadienį, birželio 18 d. 10 valandą. MES NEGALIM UŽMIRSTI SAVO KENČIANČIŲ BROLIŲ LIETUVOJE!

T. J. Bružikas jau Amerikoje

"MIESTAS ANT KALNO"

Gerb. kun. Pranas Gavėnas sveikino T. Jona Bružiką, sulaukusį 75 metų amžiaus ir 50 kunigystės. Sveikino Brazilijos lietuvių kunigų Vienybės vardu. Pradėjo savo žodį Evangelijos sakiniu, jog „negalima nepastebėti ant kalno pastatyto miesto“ ir kad žiburys statomas ant stalo, kad visiems šviestų“. „Toks buvo ir yra gerb. Jubilatas T. Bružikas. Labai trumpais sakiniais tik suminėjęs T. Bružiko apaštalinę darbuotę, kun. Gavėnas baigė šią gražią maldą: „Ačiū Tau, Viešpatie, kad šiam audringam ir tamsiam mūsų tautos gyvenimo kely davei mums tokia kilnią ir šviesią asmenybę, kaip T. Jonas Bružikas. Ačiū ir už tai, kad dabar jį palikai čia, mūsų tarpe. Ir dar ilgai jį laikyk žibantį ir spinduliuojantį, kad šviestų visiems — kunigams ir pasauliečiams, parapijiečiams ir visai lietuviškai visuomenei.“

O tu, mielas ir garbusis Tėve Jonai, dar ilgai žibėk, šviesk, spindėk ir spinduliuok, kad kiekvieno mūsų gyvenimo kelias būtų šviesesnis!"

1972. V. 21.

IR VĖL APIE ATVYKSTANČIUS BROLIUS AMERIKIEČIUS

Vyčių ekskursijos organizatorius ir širdis prof. dr. Jokubas Stukas per 31 metus savo veiklos sugebėjo pritraukti į darbą ilgą eilę lietuvių rašytojų, aktorių, dainininkų, dainininkų, chorų, baletu artistų ir kitų. Neįmanoma suskaičiuoti šimtus, o gal ir tūkstančius jaunų lietuvių ir lietuvaikių, per eilę metų išmokusių kalbėti lietuviškai ir mylėt savo tėvų kalbą, lietuviškas dainas ir šokius, sielotis pavergtos tėvynės laisvinimu. Kas beatsimins visus koncertus, parengimus, kurie visada sutraukia labai gausią publiką. Jo surengta programa, be abejo bus labai įdomi ir mums S. Paulė. Tik dalyvaukim ko gausiausiai!

SOPRANAS PRUDENCIJA BIČKIENĖ-NAVICKAITĖ

Vyčių ekskursijoje dalyvauja p. Prudencija Bičkienė, labai aukštos kultūros sopranas. Gimus Lietuvoje. Mokytojų seminariją baigė 1939 m. Šiauliuose, o 1948 m. konservatoriją Muenchene, Vokietijoje. 1949 m. atvyko Š. Amerikon ir tuoj pat pradėjo koncertuoti po visą kraštą. 1958 m. laimėjo dainavimo konkursą, debiutavo Italijoje, Milano Teatro Nuovo operoje, Toskos partijoje; dainavo ir su simfoniniu orkestru, diriguojamu Maestro Zedda. Grįžusi Amerikon dainuoja įvairiose operose, Grant Parko vasaros koncertuose Čikagoje, Lyric operoje, na, ir Lietuvių operose. Jau yra koncertavusi ir Pietų Amerikoje, kaip ir daugelyje Amerikos miestų. p. Bičkienės maloni asmenybė ir labai gražus dainavimas žavi publiką. Nepraleiskim progos išgirst ir pasigėrėti liepos 1 dieną, 20 valandą Zelinoje Seserų Pranciškiečių gimnazijos salėje.

DIDELIS JUOKDARYS

Su dainininkais ekskursija atsisveža talentingąjį aktorių, publiką iki ašarų prijuokint sugebanti Vitalį Praną ŽUKAUSKA. Jis buvo Lietuvos valstybinio teatro aktorius, režisorius, humoristas. Dramos me-

ną pradėjo studijuoti Kaune; 1944 m. įstojo Vienos universitetan teatriniams studijoms. Amerikoje dar tęsė tas pačias studijas Indiana Universitete, Hunter Kolegijoje ir kituose universitetuose. 1971 metais baigė Naujorko universitetą gaudamas Magistro laipsnį.

Neįmanoma aprašyti kada ir kur jis vaidino. Tepakanka pasakyti, kad jis apvažiavo ir Europą, ir Ameriką su gastrolėmis. Amerikoje suorganizavo Brooklyno vaidintojų trupę. Jis yra ir humoristinio "Vieno Žmogaus Teatro" kurėjas bei atlikėjas. Jis vadovaus visai koncerto programai liepos 1 dieną, Zelinoje, 20 valandą. Jei mėgsti juoktis — atėik. Ir atsi-neškite keletą skarelių ašaroms šluostyti!

TENORAS LIUDAS STUKAS

Jo nuotrauka bus kitam ML numeryje. p. Liudas gimė ir augo Amerikoje, lietuvių tėvų šeimoje. Baigė muzikos kursą Naujorko universitete, dabar pats dėsto muziką „Ford's Junior“ mokykloje, atli-kamu laiku vadovauja „Žibuoklių“ moterų sekstetui, talkina "Rūtos" ansambliui, diriguodamas. Koncer-tavo Amerikoje, Kanadoje, Vokietijoje, Anglijoje ir giedojo Aušros Vartų bažnyčioje Vilniuje. Yra daug dainų įdainavęs į plėkštelių. Kas nenorėtų išgirsti sodrų malonų, kultūringą vyrišką balsą, patyrusio solisto muziko? Nepraleiskim vienintelės progos pasigėrėti gražiu muzikos meno vakaru!

PIANISTAS VYTAUTAS L. PUŠKORIUS

palydės solistus pianu. Jis gimęs Austrijoje, Salcburge, DP stovykloje. Amerikon atvyko 1950 m. apsigyveno Clevelande, čia išėjo visus mokslus, labai uoliai reiškėsi lietuviškame gyvenime. Skaitėtas, ateitininkas, "Vaidilos" teatro narys, "Grandinėls" ilgametis solistas, jaunimo stovyklų džiugintojas.

VINCAS PIETARIS

ALGIMANTAS

ALF. D. PETRAITIS

Vienoje akimirkoje apylinkės išvaizda pasikeitė. Vieni puolė į kaimą, kiti šoko į girią.

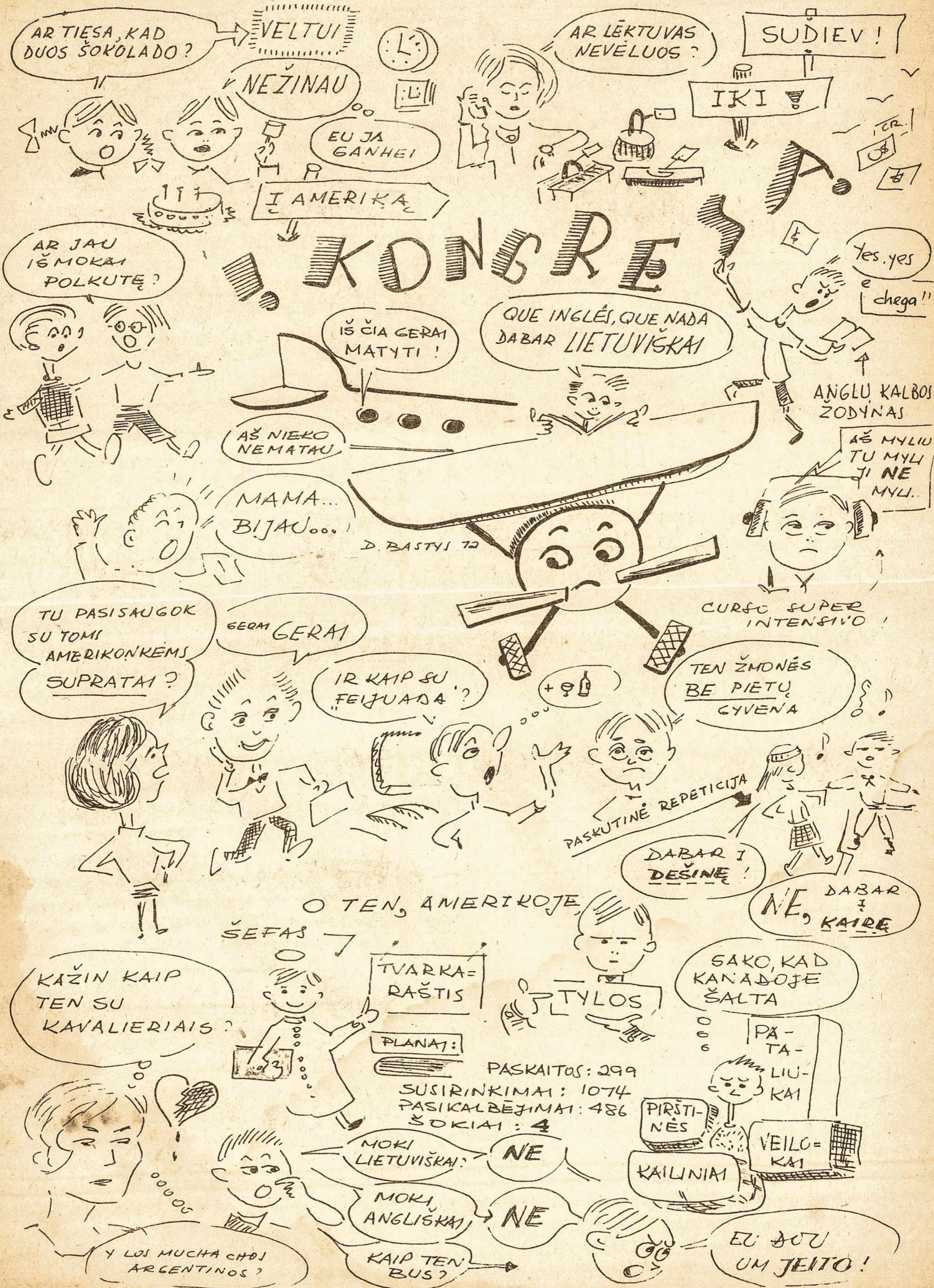
GELBĖKIT MANO VAIKELIUS!

-rėkė jauna moteriškė, bėgdama su kūdikiu ant rankų.

TUO TARPU...

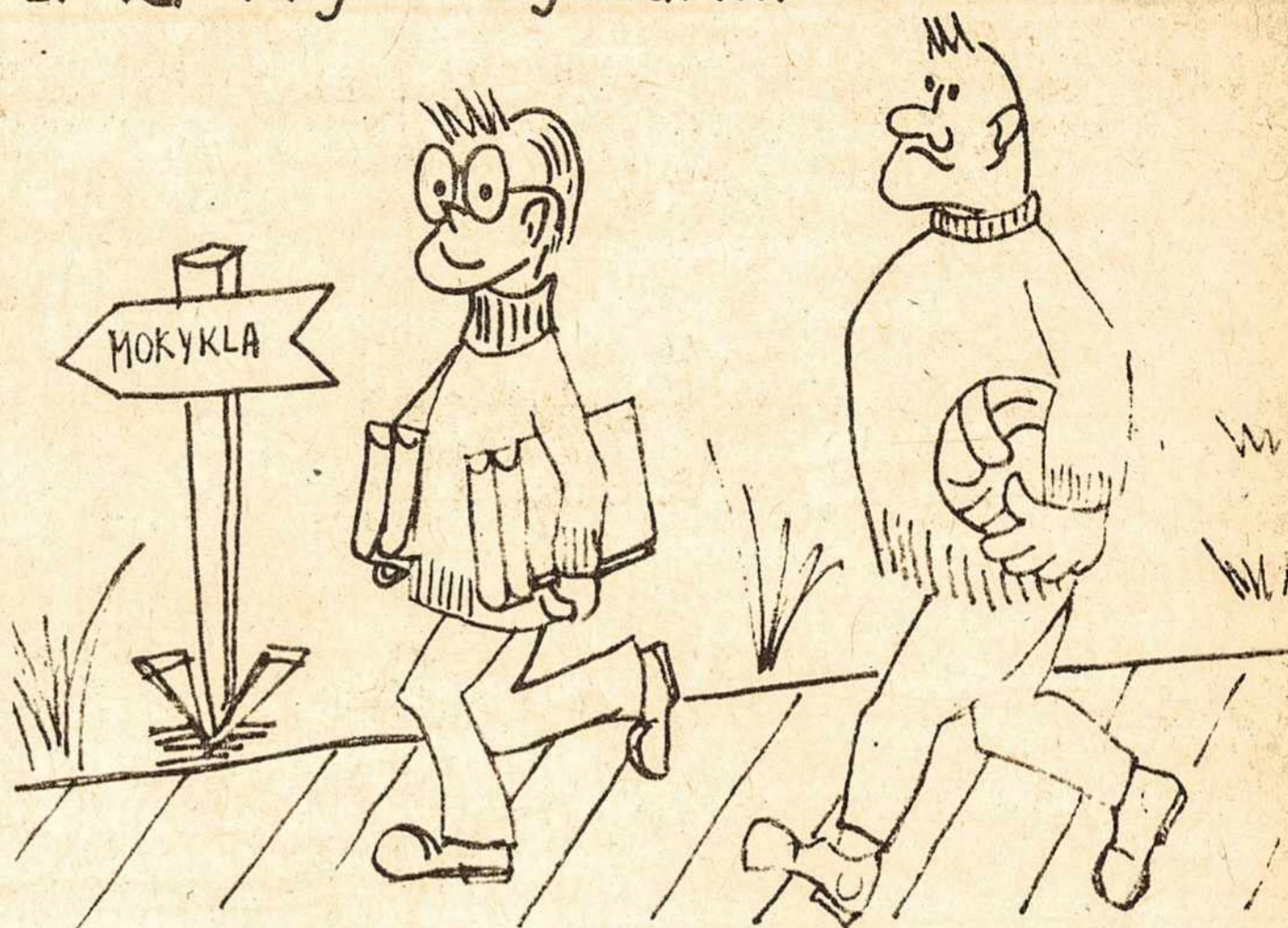
Domeika, jaunas ir stiprus vaikiną, su-griebė likusius moteriškes vaikus ir pasileido paskui į girią.

M Ū S Ū L I E T U V A NR 36 I l l u s t r a c i j a m s

In v e l v a r g a i - v a r g e l i a i ! ...

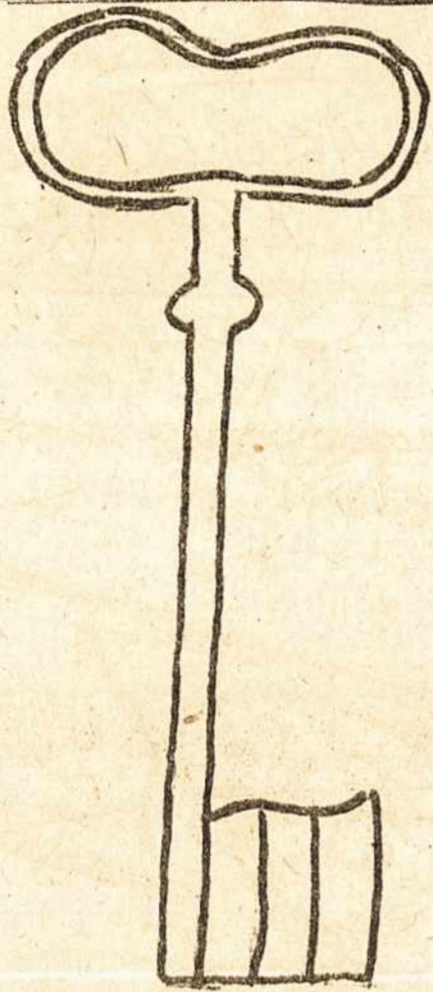
Č i a m ū s ū M E N A S

G A G U T Ė

Wagneris Pakotė

K A S
Č I A
?

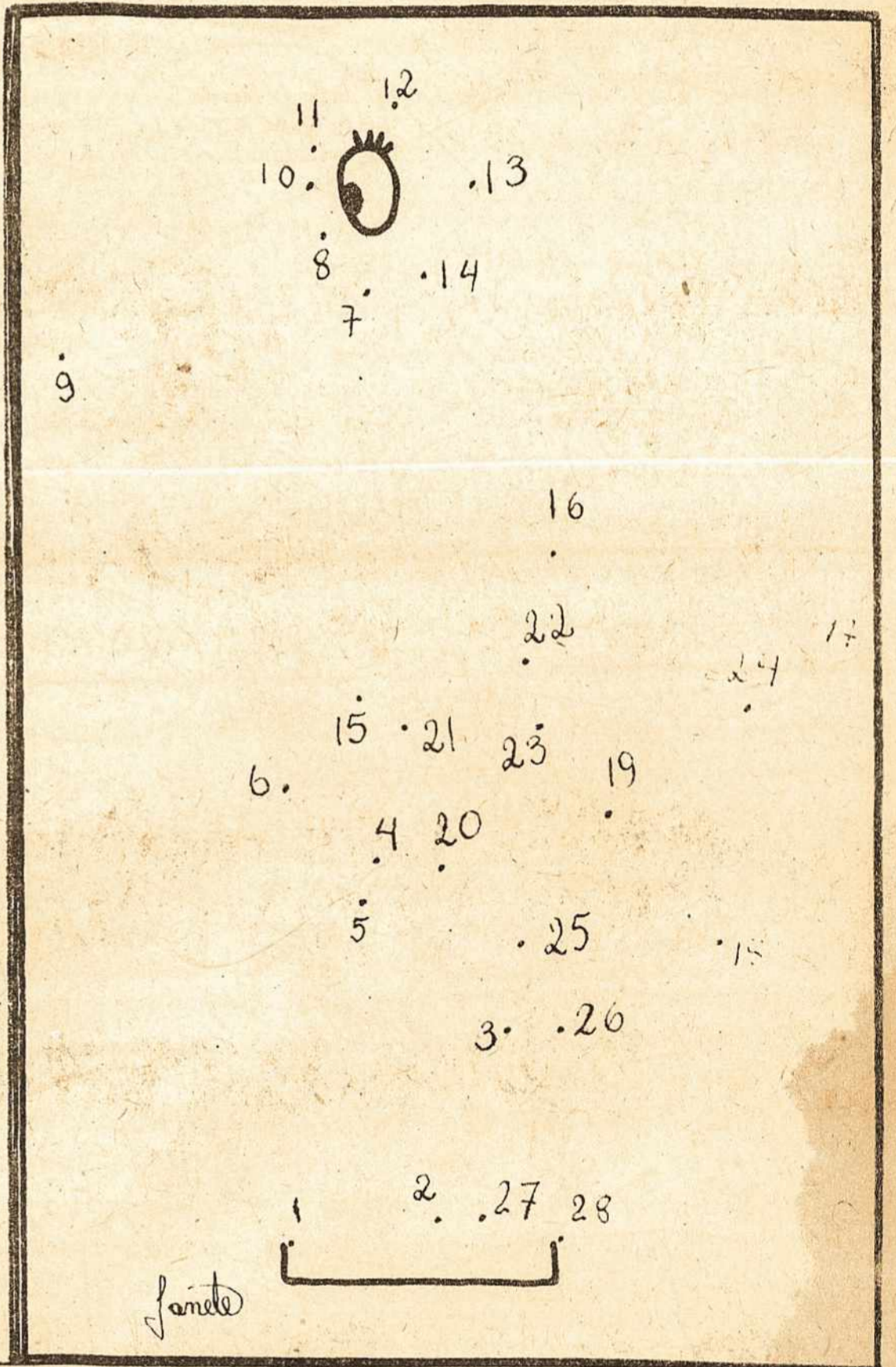

Č i a m a t a u r a k t ū
E u r e j o u n a c h e v ė

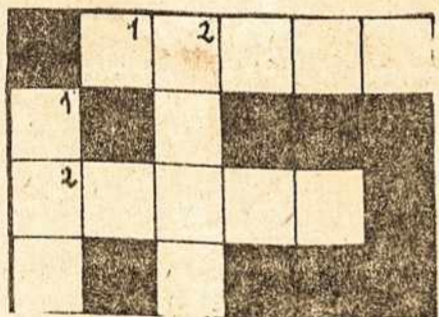
N E I D E M A L I N A U S K A S

Atsakymas:

- Skersai: 1. Apakt
 2. Ugnis
- Išilgai: 1. Šuo
 2. Pana

K
R
Y
Ž
I
U
K
A
I

Rymas

Skersai:

1. Prarast regėjimą.
2. Raudona, deganti.

Išilgai:

1. Sako, geriausias žmogaus draugas.
2. Nevedus mergina.

DRUTĖ IR KESTUTIS

D. BASTYS

LITERATŪRA - DAILE - MOKSLAS

ŽMOGUS, KURIS SKAIČIAVO

Malba Tahan. Vertė Rymantė Steponaitytė

Ir dar nespėjus man paklausti, kas čia per galvosukis, jau Beremiz pradėjo aiškinti, braižydamas smulkiame smėlyje, kuris dengė žemę po kojom:

- Nori išreikšti nulį? Nieko lengviau. Užtenka parašyti:

$$44 - 44$$

Štai ketveri keturi, kurie reiškia nulį.

- Nori parašyti vieną. Štai patogiausia formulė:

$$\frac{44}{44}$$

Ši trupmena reiškia, padalinus 44 iš 44, gauni 1.

- O jei nori surast 2, gali panaudoti sekancią formulę:

$$\frac{4}{4} + \frac{4}{4}$$

Sudėjus abi trupmenas gaunasi lygiai 2. Trys, dar lengviau. Užtenka išspręsti šią trupmeną:

$$\frac{4 + 4 + 4}{4}$$

Matai, sudėjus tris kartus 4, gauni dvylika, ir padalinus 12 iš 4, gauni 3. Štai kaip lengva su keturiom skaitlinėm keturių išreikšti tris.

- O kaip dabar gausite pačius 4? - paklausiau.

- Visai lengvai - paaikino Beremiz - 4 gali būt išreikšti net keliais būdais. Štai vienas jų:

$$4 + \frac{4 - 4}{4}$$

Kaip matos, šio uždavinio antroji dalis, t.y. $\frac{4 - 4}{4}$, yra lygi nuliui. Tokiu būdu sudėties rezultatas yra lygus 4. Nes $4 + 0 = 4$.

Pastebėjau kad Syrijos pirklys atydziai sekė visus Beremiz aiškinimus, nepraleisdamas nė žodžio, lyg jam visa tai būtų nepaprastai įdomu.

Beremiz toliau aiškino:

- Norint, pavyzdžiui, parašyt 5. Nesunku. Galima šitaip:

$$\frac{4 \times 4 + 4}{4}$$

Tai reiškia, padalinus 20 iš 4, gauname 5. Taip mes su ketveriais keturiais parašėm penkis.

- O kaip dabar su 6? Tam tikslui pavartosime tikrai šaunią formulę:

$$\frac{4 + 4}{4} + 4$$

- Štai nauja kombinacija skaitlinių keturių ir turim 7:

$$\frac{44}{4} - 4$$

- Šia paprasta forma, ketveriais keturiais, galim parašyt 8:

IŠ MOKSLŲ IR TECHNIKOS PASAULIO

Ar technika pavergė žmogų?

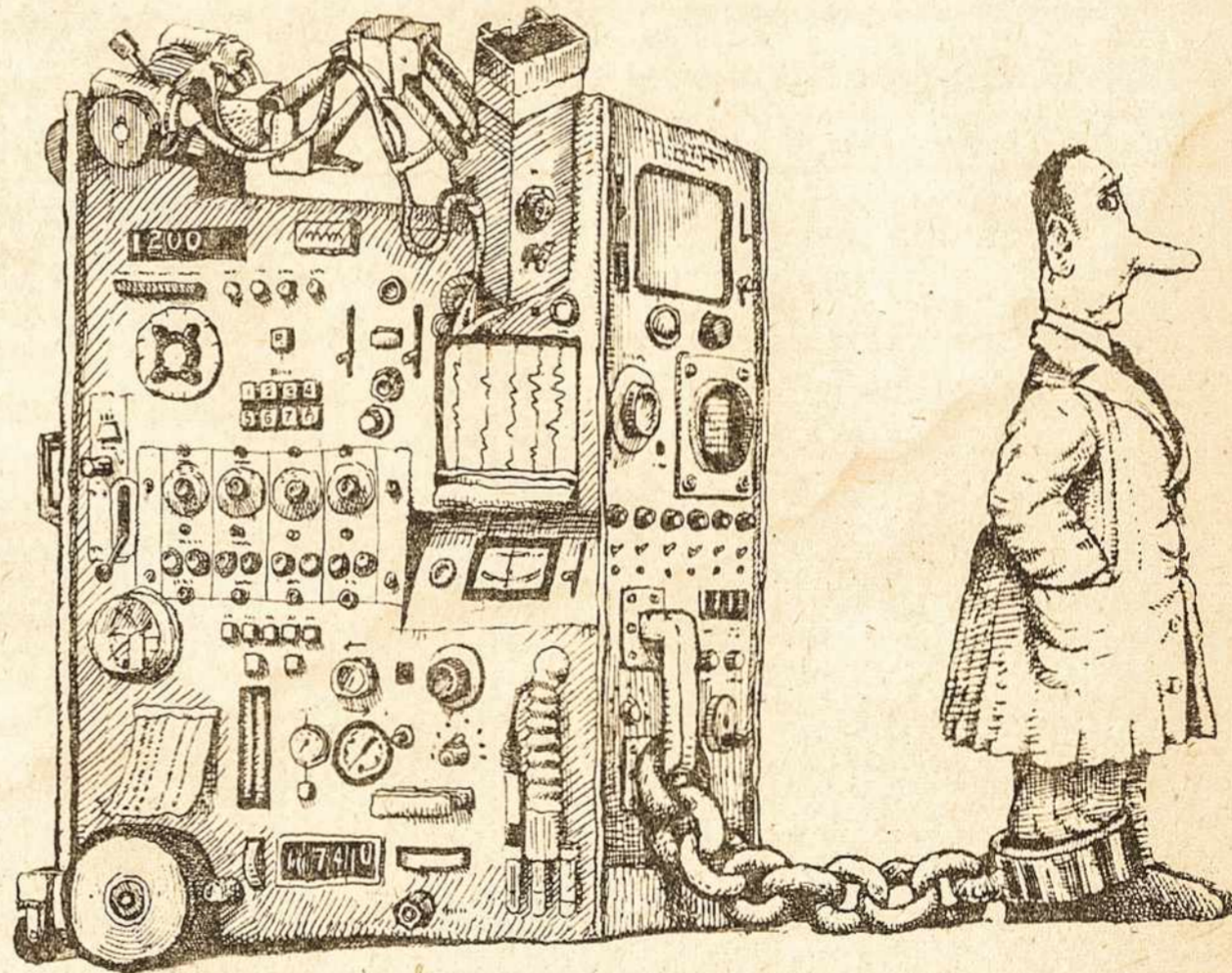
Į šį klausimą daug kas linkęs atsakyti - taip. Juk ne tik fabrikai ir pramonė bei susisiekimo priemonės teršia orą, vandenį, žemės paviršių, bet ir atsiradus automobiliams visi keliauja; išradus telefoną, visi skambina; nusipirkę televizija, visi pririšti žiūri "novelą". Koks būtų ramus gyvenimas kaime ar toli nuo miesto!

Pirmiausia, reikia atsiminti, kad technikos išradimai, tiek prietaisų, tiek procesų, išgelbėjo žmogų nuo daugelio gamtoje slypinčių pavojų: gamta žmogaus gyvybei iš esmės nėra palanki: šaltis, lietus, maitinimasis, audros, žemės drebėjimai, sausros ir daugelis kitų gamtos reiškinijų visada slėgė žmoniją, jau nekalbant senovėje apie laukinius gyvulius, vabalus, šliužus.

Dabar lengviau pasistatyti namus, užauginti derlių, pasirūpinti sveikata - nors ir padaugėjo žmonių skaičius ir pati technika kartu atnešė ir neigiamybių. Bet ir kiekvienas žmogaus gyvenimo įvykis turi ir neigiamų ir teigiamų pusių. Klausimas yra, kaip galima duoti gerąjį pusę persvarą.

Antra, technologijos išradimai pabrėžė ir daugelį vertybių: susisiekimą ir susikalbėjimą, meną ir muziką (populiarintą per radiją, televiziją, magnetofonus), geresnį gyvenimą per mediciną ir žemės ūkio patobulinimus.

Trečia, nevisai teisybė, kad mokslas ir technika atskiria žmogų nuo Dievo: jeigu sovietų kosmonautai pasisakė, kad danguje nematę angelų, tai amerikiečiai astronautai iš erdvių tolumos skaitė šventa raštą, meldėsi kartu su savaisiais, likusiais žemėje. Nuostabią gamtą žmogaus gali jausti ypatingai sudėtingame pasaulyje. as

9 taip pat įdomūs:

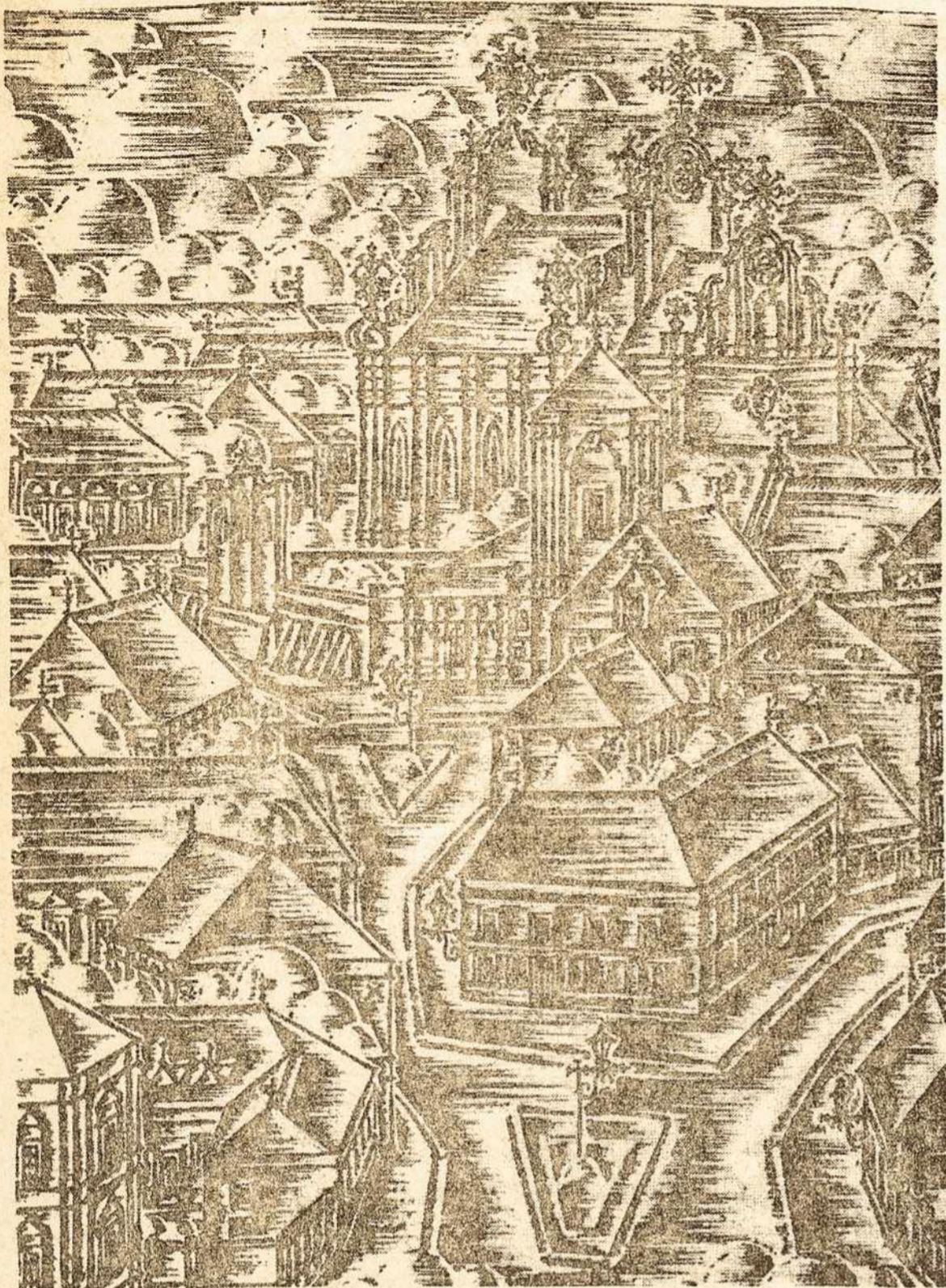
$$4 + 4 + \frac{4}{4}$$

Dabar seka elegantiška forma išreiškianti 10:

$$\frac{44 - 4}{4}$$

Turbūt jūs pastebėjote, kad su keturiomis skaitlinėmis keturių galima išreikšti visus skaičius.

* * *

RIMANTO GIBAVIČIAUS RAIŽINYS "VILNIAUS ŠV. JURGIO BAŽNYČIA"

JUOZAS KRALIKAUSKAS

MINDAUGO NUŽUDYMAS

(Tęsinys)

Paskui sprendžia susivaidijusių bylas, išklausydamas abi puses, o jeigu reikia, tai ir liudininkus. Priima priesaikas ir nusprendžia. Tardo nusikaltusius ir skiria jiems bausmes. Jeigu bylų nėra, o iki vidudienio buvo užimtas, tai po pietų kur nors išjoja su palydovais.

Taip ir apsisuka karaliaus Mindaugo visa taikos meto diena, lyg ratas. Svarbesniais atvejais dalyvauja ir Replys: jis turi prisižiūrėti ir įsiklausyti, kad išmoktų spresti ir valdyti.

Vakarais Mindaugas menėje prie židinio dažnai klauso penkiastugių kanklių arba pasakų ir sekmių. Prietemoje geriau matoma tai, kas pasakojama. Dieną pasaka gali ko gero dargi nelaimę prišaukti. Prieblandoje visiškai supanašėja žmonių, gyvulių, medžių ir akmenų pavidalai bei likimai. Pasakai klausyti vakare nėra žibintų nedega: užtenka šviesumo, kiek iš židinio. Pasaka, lyg sparnais, perkeliama iš kasdieninio gyvenimo pilyje į nuostabias šalis. Pasakos ir baigiasi laimingai, dažniausiai vedybomis...

Mindaugui, Repliui ir Gerstučiui valgio gaminimą dabar prižiūri Ulė.

Ir, štaiva, apsiliko čia, kur jos žodeliai ir pedelės dar neatšalę. Užtruko, užsibuvo, padėdama juodžiausiuoju metu jos sūneliams ir Mindaugui.

Daug kuo jis rūpinasi, ogi mažiausiai savo paties ir vaikų sveikatėm. Ir nei jam pasakysi, nei jis ko paklausys, nei pats kada pasiskųs...

Nūnai dar vis didis rūpestėlis - tai Gerstutis, jo sveikatėlė. O ir sukrito gi, klevelis, kai Mortelė tapo it riekelė atriekta. O ir palinko gi jos jaunas sūnužėlis didžiam liūdnumėly. Ir veidelis pagelsvėjęs, ir kosulėlis neretai užpuola. Geros priežiūros jam reikia, paslaugėlės, širdelei atilsėlio. Bent kol pilkapio žemelė susigulės, žolelė apaugs, akmeneliu apvadėliu apsispaus.

O ar jis kada nors pagalvoja sau, kad vis dėlto jau artinasi diena, kai ir jam reikės Paukščių Keliu išjoti pas Mortelę? Ar gal jam tai ne galvoj? Kurgi nepagalvos. Tik dievai miškų didybėje nepažįsta nei senatvės, nei mirties. Kas gi neprisimintų, kad diena baigsis vakaru? Tai ar skaudžiai jis šią mintį pergyvena? Nepanašu: vyk šalin baimę. Nesinuodyk rūpesčiu, Ule! Tik kas gi iš tikrųjų jį žino? Jo mintys ir širdis - tikra mįslė, kaip ir jo šypsena...

Vai, betgi ji čia tik viešnelė. Turi grįžti pas Daumantą ir ta gudnoterė. Jau ne šandie ji turi grįžti Utenos pilin. Turi kilti namo. Privalo...

Ilgais vakarais ten Utenoje ji verpdavo prie židinio. Vis girdėdavo pikta anytą geltonom akim. Vai, per dienų dienas vis girdėjo, per metų metus - atrią ir kandžią gudę!

Utenoje buvo ji užguita ir lyg kokia niekam nereikalinga. Čia Kernaveje - reikalinga ir vertinga. Grįžti Utenon - tai grįžti barnin ir kančion. O-o, tai grįžti šalto vėjo pagairėn.

Žinia, tikroji pabaisa Utenoje - tai persekiotoja anyta.

Jeigu anyta galėtų, tai savo sūnaus pačią geldoje paskandintų. Ji niekad neturėjo gero žodžio nė apie velionę Mortą: ir šiokia, ir tokia, ir neaukštos girdi, kilmės.

Vis metai po metų anyta savo kirto ir kirto. O pasirodo tikrai žodis po žodžio - kaip kirtis po kirčio, kaip skiedrelė po skiedrelės: ir nėra gi tokio medžio, kurio kirvis negalėtų galop pakirsti. Tad pradėjo pagaliau ir jos sūnus jau tikėti, ką ji krankia. Anava kartą Daumantas ir besakęs: tikrai negerai, kad Mindaugas nesijungia su Žemaičiais į kova prieš ordino Kariškus vienuolius. O jau kartą Daumantas ir šitaip: Mindaugas apleidžias Lietuvos reikalus; girdi, jis tesirūpinas kuo tvirčiau įsigalėti rutėnų žemėse. Gudė motina ir pusgudis sūnus ima galop vieną ragą pūsti. Ir štaigi, Daumantas jau labai niuriai sublizga ledinėmis akimis: girdi, Min-dys, berods, vel noris taikytis su tais prakeiktais vokiečiais. Jau ne Mindaugas, ne viešpatis, svainis, o su neapykanta - "Min-dys"... Girdi, jis esąs Min-džio ir Mortos auka: anava, dėl to, kad pasitikėjęs Mindaugu. Bet jeigu Daumantas auka, tai tik ne Mindaugo ar Mortos, o savo motinos...

Pereitą rudeni ten Utenoje desmojo: Morta įkalbinėjanti Mindaugui atnaujinti sąjungą su vokiečiais. O kam Mortai, girdi, reikalinga ši sąjunga? Gi tam, kad būtų antroji karūnacija, kad ordino magistras karaliaus vainiką uždėtų jau ir ant Replio galvos. O argi magistras vel nepaklausias: ką man duosi už tai, kad Repliui išrūpinsiu karaliaus vainiką? Tai Mindaugas ir vėl užrašinėsiąs vokiečiams savųjų žemes. Vėl Kernaveje atsirasiąs kryžiuočių konventas. Vėl į svarbes pilis būsią įleistos ordino įgulos; reikia tikėtis ir į Utena: juk Nalšėnai kaip tik pakeliui iš Livonijos.

(Bus daugiau)

Petras Pakalnis

KARO KIBIRKŠTYS

Paklausta žurnalisto apie jos gyvenimą, viena Palestinos arabė taip jam atsakė: "Aš gimiau ir augau Agur kaime, kuri užėmė žydai. Kai jie atėjo 1948 m., mes turėjome bėgti. Nuo to laiko esame karo pabėgėlių stovykloje. Čia gyvenam palapinėje ir laukiame visą laiką. Eilėse laukiame maisto; laukiame taip pat žodžio, kada galėsime grįžti namo. Kodėl aš noriu grįžti į Palestiną? Todėl, kad čia niekam nesame reikalingi. Ten yra mūsų laukai. Čia aš sėdžiu jau 20 metų, niekam nereikalinga, matydama savo vaikus augant be jokio darbo. Ar tai yra gyvenimas? Ar aš per daug reikalauju, jei noriu grįžti į savo kaimą ir ten numirti? Todėl mano vaikai yra partizanai. Ir aš esu partizanė. Viena dieną mes grįšime".

Tokia visų Palestinos arabų nuomonė.

Tos karingos moters žodžiai išreiškia beveik visų arabų nuotaiką, pabėgusių iš Palestinos į Libaną, Siriją, Jordaną ir Egiptą. Tokių karo pabėgėlių yra gerokai virš milijono. Libano valstybėje jų yra 166.000, Sirijoje – 149.000, Jordane 464.000, o Egipte 113.000. Gyventi be darbo jau 20 metų, skursti palapinėse, laukti maisto ilgose eilėse ir žiūrėti, kad vaikai auga be jokio rimto užsiėmimo, tikrai yra ne juokai. Todėl nėra ko stebėtis, kad tie karo pabėgėliai mielai dedasi į partizanų eiles ir ginklais užpildinėja Izraelio rubežius. Žinoma, jie neišrisa jokio klausimo ir kiršina žydus dar labiau. Kai Libano partizanai apšaudė Graikijoje žydų lėktuvą, keli žydų helikopteriai nuskrido į Beirutą ir sunaikino 13 Libano lėktuvų. Taigi, 13 dantų už vieną dantį! Keistu sutapimu tie supiškinti lėktuvai buvo dalinai apdrausti Anglijos žydų pinigais.

Pasipiktinusios žydu akcija, Jungtinės Tautos pasmerkė tą žydų darbą, o Prancūzijos De Gaulle atsisakė ne tik pristatyti žydams jų nupirktus lėktuvus, bet ir grąžinti 160 milijonų dolerių, užmoketu iš anksto.

Žydai įsigijo ginklų fabrikus.

Bet žydai yra gudrūs. Nenorėdami gyventi iš kitų malonės, jie pasistatė ginklų ir amunicijos įmoniu, ir kai kuriuos ginklus jau parduoda užsieniui. Jie turi ir lėktuvų dirbtuves. Todėl Izraelio krašto apsaugos ministeris Mošė Dayan pasakė, kad prancūzai, neduodami lėktuvų, sudavė žydams nemažą smūgį. Bet tas smūgis nereiškia katastrofos. Žydai dar turi 270 Prancūzijoje gamintų lėktuvų, 48 JAV pirktus ir 50 lėktuvų dar tikisi gauti.

Rusų planas

Nenorėdamas, kad arabų partizanų kibirkštys įžiebtų naują karą, Rusijos užsienio reikalų ministeris pasiūlė arabams ir žydams savo planą. Tame plane pramatyti trys dalykai: pirma, žydai turi atiduoti arabams palaipsniui visas žemes, užimtas per 1967 m. karą; antra, arabai privalo atidaryti Sueso kanalą ir Akvabos įlanką visiems laivams, taigi ir žydų; trečia, arabai turėtų paskelbti karo galą. Maž oficialiai dar tebesitęsęs 1967 m. žydų arabų karas, ir Jungtiniu Tautų pastangomis buvo padarytos tik karo paliaubos. Nepaisant to, arabų partizanai, o kartais net Egipto kariuomenė, šaudė į priešų pusę ir palaiko karingą arabų nuotaiką.

Žydai atmetė

Žydai tą rusų planą atmetė todėl, kad jie nori, jog visos arabų valstybės pripažintų Izraelio valstybę. To iki šiol niekas iš jų nepadarė. Žydai taip pat nori, kad Egiptas leistų žydams naudotis Sueso kanalu ir Akvabos įlanka. Jie taip pat reikalauja, kad kaimynai sudraustų partizanus, apšaudančius Izraelio parubežį.

Reikia labai abejoti, kad arabai pajėgtu sudrausti partizanus. Juk nuo pačiu arabų kulkų savo laiku krito Husseino pusbroliis, Irako karalius, o prieš jo paties gyvybę taip pat buvo suruošti keli atentatai. Nesaugus jaučiasi ir Egipto prezidentas, kuris praejuisiais metais pareiškė, kad kas dien praleidžias 24 valandas apkąsuose. Partizanai yra aktyvūs, ir vien tik praėjusiais metais suorganizavo apie 1.000 žydų užpuolimų. Per tuos užpuolimus žuvo arba buvo sužeisti 900 žydų. Iš savo pusės žydai tvirtina, kad

jie tuo pačiu laiku užmušė arba suėmė 2.650 arabų partizanų. Tie nemaži skaičiai rodo, kad Artimuose Rytuose karo kibirkščių yra daug ir kad žydų ir arabų intensyvumas dar neatslugo.

Spręsti tarptautinius klausimus jaučiasi esąs pašauktas ir Prancūzijos prezidentas, kuris šį kartą pasiūlė šaukti 4 didžiųjų valstybių konferenciją. Joje turėtų dalyvauti JAV, Sovietų Sąjunga, Anglija ir Prancūzija. Bet žydai tam nepritaria, nes Sovietų Sąjunga ir Prancūzija esanti jiems nedraugiška. Bet Amerikoje tas planas atrodo svarstytinas, ir reikia dar palaukti, kaip jį reaguos naujasis prezidentas. Jis yra atsargus žmogus ir turi daug problemų ant stalo.

Bet jis karo tikrai nenori ir savo kalboje inauguracijos dieną taip pasakė: "Istorija gali suteikti aukščiausią garbę tik tam, kuris siekia taikos". Atsargumo dėliai jis kukliai pridėjo: "Mes negalime laukti, kad visi taptų mūsų draugais, bėgturim stengtis, kad niekas netaptų mūsų priešų". Viskas, žinoma, priklausys nuo konkrečių pasiūlymų, pavyzdžiui, ką daryti su karo pabėgėliais ir pan. Žymiausias partizanų vadas Arafat, visų gerbiamas kaip didvyris, neseniai pasakė, kad jei ši arabų karta negalės atgauti Palestinos, tai to sieks jos vaikai ir anūkai.

Gaila, kad arabų valstybių galvos nesuprato anksčiau karo pabėgėlių problemos ir nesistengė jos išrišti, pavyzdžiui, taip kaip Vakarų Vokietija. Dabar toji problema arabams labai neskaniai atsirūgsta. Ji gali būti naujo karo kibirkštimi.

#####

II PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO

P R O G R A M A

- I. PARODOS -- birželio 24-1iepos 4 dd. Jaunimo Centre.
- II. ATIDARYMAS - birželio 30 Conrad Hilton viešbutyje ir Jaunimo Centre, Cikagoj
- III. STUDIJŲ DIENOS - liepos 4-9d Kent valstybiniame universitete, Ohio.
- IV. STOVYKLA- liepos 9-15 dd. Romuvoje, Kanadoje.
- V. UŽDARYMAS - liepos 15-16 dd Toronte, Kanadoje.

Smulkesnė programa bus lietuviškoje spaudoje.

II PLJK KOMITETAS

#####

KONCERTAS

LIEPOS 1 DIE-
NĄ. ZELINOJE.
LYGIAI 20 VAL.
SES.GIMNAZI-
JOS SALĖJE.

SOLISTAI: SOPRANAS PRUDENCIJA BIČKIENĖ; TENORAS LIUDAS STUKAS; PIANISTAS VYTAUTAS L. PUŠKORIUS; HUMORISTAS AKTORIUS VITALIS PRANAS ŽUKAUSKAS.

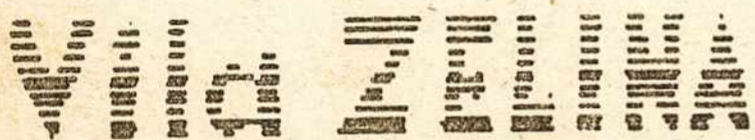
PO KONCERTO SVEČIŲ PRIĖMIMAS IR SU JAIS PASISVEČIAVIMO KOKTEILIS ZELINOS JAUNIMO NAMUOSE. LAUKIAME IR JUS ATEINANT. ŠEIMININKĖS PRAŠOMOS ATSINEŠTI UŽKANDŽIŲ. AČIŲ, AČIŲ!

KONCERTO PROGRAMOJE PRAMATYTA:

Atidarymo žodis Lietuvos Vyčių Organizacijos Centro Valdybos Pirminko ir ekskursijos vadovo Prof. Dr. Jokubo Stuko.

Programą praves aktorius V. Žukauskas. Pirmoje dalyje: DAINOS IR LINKSMO ŽODŽIO PYNĖ. Antroje - SOLISTŲ KONCERTAS.

Malonėkit nepasivėluoti!! Reikia programą punktualiai pradėti. Ačiū.

ŠI ŠESTADIENĮ, birželio 17 d. Jaunimo namuose bus jaunimo rengiamas susikaupimo ir atgailos vakaras. Smulkesnė informacija apie susideginusį Kaune Romaną Kalantą, meditacija, malda, diskusijos, kaip geriau padėti kenčiančiam Lietuvai. Visą S. Paulo jaunimą kviečia
Zelinos Jaunimas

ĮVYKO EKSURSANTŲ AMERIKON SUSIRINKIMAS.

Susirinkimas buvo gausus, gyvas ir net karštokeras. Iš Amerikos dalyvavęs svečias p. Saulius Arūnas galėjo išsivežti ne koki išpūdį apie mūsų mandagumą ir sugebėjimus kultūringai pasiginčyt neaiškiais reikalais.

#####

PAGRINDINEI ELEKTRINEI REDAKCIJOS MAŠINELEI, SUSTREIKAVUS, TENKĄ ŠI PUSLAPĮ BAIGT PAPERASTA RAŠOMA MAŠINELE. Rd.

#####

AR BŪSIM LIETUVIŠKAI SVETINGI IR VAIŠINGI?

Iš Š. Amerikos atskrendanti penkių dešimčių Lietuvos Vyčių ekskursija nieko iš mūsų nereikalauja. Tik nori pasimatyti su kiek galima daugiau tautiečių, sumegzti pažintys. Bet kai jie kituose kraštuose buvo labai nuoširdžiai sutikti ir vaišinami, nejaugi mes pasirodytumėm menkesni lietuviai už urugvajiečius?

Ekskursija atskris penktadienį, birželio 30 dieną, 9.30 val. vakaro, CRUZEIRO linijos lėktuvu, skrydis /voo/ II4, Congonhas.

Nors ekskursiją pasitiks kelionių agentūros tarnautojai, bet ar nederėtų ir lietuviams nuvykti į aerodromą pasitikti? Ekskursantai apsinakvos Hotel São Paulo, prie pat Praça d. Bandeiras.

Šeštadienį jie lankys miesto žymias vietas, o vakare susitiks koncerte.

SEKMADIENIS jų programoje yra paliktas laisvas, kas kur norės, ten galės vykti. Jei kas sanpauliečių norėtų kuri nors jų ar pas save pasikviesti, ar mieste ką įdomaus parodyti, galės susitarti po koncerto, per kokteilį.

Pakvietimų į koncertą ir kokteilį kainos nebus didelės. Tat dalyvaukim ko gausiausiai. Pasitikim juos ir paglobokim taip, kaip norėtumėm, kad amerikiečiai pasitiktų ir globotų mūsų ten tuo pačiu metu besisvečiuojantį jaunimą.

GAUTI PIRMI LAIŠKAI IŠ T. JONO BRUŽIKO, kaip tik šias eilutes berašant. Štai pirmosios eilutės:

"Mieli Tėveliai, sveikinu Jus ir per Jus visus mano brangius parapijiečius, o ypačingai šeimninę Angeliką, J. Dimšą, Marcelę, Ksaverą, Tėvelius Saleziečius, prel. P. Ragažinską ir visus kitus."

Jis atsiuntė keletą lapų kelionės išpūdžių. Juos pradėsime spausti kitame ML numeryje. Bus įdomūs!

MIRĖ: BRONIUS KUPREVIČIUS, geg. 6 dieną. Gyveno Jaçana. Buvo kilęs iš Rokiškio apskr.

Birželio 11 dieną mirė VERONIKA JANKAUSKAITĖ-BURČIENĖ, sulaukusi 62 m. amžiaus. Palaidota V. Belakapuose. Buvo kilus iš Ežerėnų.

ŠIO MŪSŲ LIETUVOS NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAS

EDVARDAS JUSYS

URUGVAJIEČIS, DIDELIS KIEKVIENO LIETUVIŠKO DARBO RĖMĖJAS. NUOŠIRDŽIAUSIAS JAM AČIŲ!

M. L. ADMINISTRACIJA

UŽSIMOKEJO UŽ MŪSŲ LIETUVA

Iš Rio po 25 kr.: St. Dutkus ir Helena Boeckner. 20 kr.: H. Čepaitis. 30 kr. Ant. Lapinskas, 50 kr. Otto Šimkevičius. Po 60: Vacl. Radzevičius, J. Žaidys ir Ant. Saurusaitis. 100 kr. kun. M. Valiukevičius ir Angelė Vyčaitė-Laureiro, 75 kr. kun. Aldo Ramašauskas. Iš S. Paulo: A. Tumeėnas 25, J. Bajorinas 30 kr. Ačiū, ačiū! ML Admin.

RIO DE JANEIRO

Birželio 18 Mišios lietuvių parapijoje 11 val. uz. a. a. Vera Dudaitė da Silva.

EKUMENINĖS BIRŽELIO PAMALDOS

Birželio 11 per televiziją, pasaulio katalikų žinių metu, perduotas pranešimas apie Bažnyčią Lietuvoje, parodytas Braz. Kiet. Kunigų Vienybės išleistas leidinys "A Igreja Agonizante"-os Catholicos da Lituania sob o regime soviético, ir pasakyta apie 11 v. pamaldas katedroje. Čia prieš Mišias ekumeninėje dalyje estų pastorius Hendrikas Laur iš Buenos Aires kalbėjo latvių ir estų kolonijų vardu. Estų iš S. Paulo atvyko visa ekskursija. Dvasiškai ir pasauliečiai perskaitė dialogines maldas apie krikščionių padėtį ir sovietų okupaciją Baltijos kraštuose. Šventoriuje pastatytos visų trijų tautų ir Brazilijos vėliavos. Mišias koncelebravo gen. vik. Dom Castro Pinto, Rio klebonas ir liet. delegat. as prel. P. Ragažinskas, Kun. Vien. Pirm. Pr. Gavėnas SDB, kun. V. Valiukevičius iš Niteroi ir kun. A. Saulaitis, S. J. Wargonais grojo kun. Šatas, OFM, o drauge su žmonėmis sėdėjo kun. J. Janilionis. Iš S. Paulo buvo atvykęs ir kaip J. Čiuvinas, baltiečių sąjungos pirmininkas.

Pamokslą pasakė vyskupas, o visi katedrą pripildę žmonės įsijungė į bendrą tikinčiųjų maldą.

Pamaldas suorganizavo ir jam vadovavo prel. Z. Ignatavičius generalinis vikaras lietuviams. Jis su Rio lietuvių delegacija aplankė visa eilę laikraščiu redakcijų, TV, rad. stočių. Ačiū!